

Loyola Üretkenlik Ölçeği ve Üretken Davranış Kontrol Listesi'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Adaptation of the Loyola Generativity Scale and the Generative Behavior Checklist into Turkish: A Study of Validity and Reliability

Şeydanur TEZCAN ÖZER, Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi |
Corresponding Author, Asst. Prof.
Karabük Üniversitesi, Karabük | Karabük University, Karabük, Türkiye
seydanurto@karabuk.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6312-7557
ROR: 04wy7gp54

Cemile Büşra ÖZSAĞIR, Dr. Öğr. Üyesi | Assistant Professor.
Karabük Üniversitesi, Karabük | Karabük University, Karabük, Türkiye
busraozsagir@karabuk.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9317-1690
ROR: 04wy7gp54

ISSN: 1303-880X

e-ISSN: 2667-7504

<http://ded.dem.org.tr>

Makale Türü / Article Type:

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received Date: 27.05.2025

Kabul Tarihi / Accepted Date: 16.09.2025

Yayın Tarihi / Published Date: 25.12.2025

Lisans / Licence: CC BY-NC-4.0.

Tr/En: Tr

Atıf/Citation: Tezcan Özer, Ş., Özsağır, C.B. (2025). Loyola Üretkenlik Ölçeği ve Üretken Davranış Kontrol Listesi'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 23(50), 393-423.

<https://doi.org/10.34234/ded.1707550>

Çıkar Çatışması / Competing Interests:

Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.
/ The authors declare that they have no competing interests.

Yazar Katkıları / Author Contributions:

Şeydanur TEZCAN ÖZER (%70), Cemile Büşra ÖZSAĞIR (%30)

Öz

Bu çalışmanın amacı, Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) ile Üretken Davranış Kontrol Listesi'nin (ÜDK) Türkçe formlarının psikometrik özelliklerini incelemektir. Ölçeklerin geçerlik ve güvenirliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi ile iç tutarlılığın belirlenmesinde Cronbach alfa katsayısı kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, 364'ü (%67) kadın ve 179'u (%33) erkek olmak üzere toplam 543 katılımcıdan oluşmaktadır.

Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, LÜÖ'nün Pozitif Üretkenlik ve Üretken Şüphe olmak üzere iki faktörlü ve 20 maddeden oluşan yapısını desteklemiştir ($\chi^2/df = 2,17$; CFI = 0,91; TLI = 0,90; RMSEA = 0,05, %90 GA = 0,041–0,055; SRMR = 0,05). Benzer şekilde, ÜDK'nin tek faktörlü ve 38 maddeden oluşan yapısı da doğrulayıcı faktör analizi ile doğrulanmıştır ($\chi^2/df = 1,67$; $p < 0,001$; CFI = 0,92; TLI = 0,91; RMSEA = 0,04, %90 GA = 0,032–0,039; SRMR = 0,05).

Benzer ölçek geçerliğini değerlendirmek amacıyla Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ) kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, LÜÖ ile ÜDK ve PİÖÖ arasında sırasıyla 0,40 ve 0,62 ($p < 0,01$) düzeyinde; ÜDK ile PİÖÖ arasında ise 0,27 ($p < 0,01$) düzeyinde anlamlı Pearson momentler çarpımı korelasyonları elde edilmiştir. Güvenirlik analizleri sonucunda Cronbach alfa katsayıları LÜÖ için 0,87, ÜDK için ise 0,92 olarak hesaplanmıştır.

Elde edilen bulgular, LÜÖ ve ÜDK'nin beliren yetişkinlik döneminde üretkenliği ölçmede geçerli ve güvenilir ölçme araçları olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kalimeler: Üretkenlik, İyi Oluş, Beliren Yetişkinlik, Geçerlik ve Güvenirlik.

&

Abstract

The aim of this study is to examine the psychometric properties of the Turkish versions of the Loyola Generativity Scale (LGS) and the Generative Behavior Checklist (GBC). Confirmatory factor analysis was conducted to test the construct validity of the scales, and internal consistency was assessed using Cronbach's alpha coefficients. The sample of the study consisted of a total of 543 participants, including 364 females (67%) and 179 males (33%).

The results of the confirmatory factor analysis supported the two-factor structure of the LGS, comprising Positive Generativity and Generative Doubt, with a total of 20

items ($\chi^2/df = 2.17$; CFI = 0.91; TLI = 0.90; RMSEA = 0.05, 90% CI = 0.041–0.055; SRMR = 0.05). Similarly, the single-factor structure of the GBC, consisting of 38 items, was also supported by confirmatory factor analysis ($\chi^2/df = 1.67$; $p < 0.001$; CFI = 0.92; TLI = 0.91; RMSEA = 0.04, 90% CI = 0.032–0.039; SRMR = 0.05).

To assess convergent validity, the Psychological Well-Being Scale (PWBS) was employed. The results indicated significant Pearson product–moment correlations between the LGS and the GBC and the PWBS, with coefficients of 0.40 and 0.62, respectively ($p < 0.01$). In addition, a significant Pearson product–moment correlation of 0.27 ($p < 0.01$) was found between the GBC and the PWBS. Reliability analyses yielded Cronbach’s alpha coefficients of 0.87 for the LGS and 0.92 for the GBC.

The findings indicate that the LGS and the GBC are valid and reliable instruments for assessing generativity in emerging adulthood.

Keywords: Generativity, Well-being, Emerging Adulthood, Validity and Reliability.

Giriş

Üretkenlik, bireyin topluma ve gelecek nesillere katkıda bulunma arzusu ve yeteneğiyle şekillenen, psikoloji ve sosyoloji alanlarında köklü bir geçmişe sahip bir kavramdır. Psikoloji literatüründe üretkenlik, ilk kez Erikson (1963)’un psikososyal gelişim kuramında yetişkinlik döneminin temel bir gelişimsel aşaması olarak ele alınmıştır. Bu dönemde birey, kimlik ve yakınlık krizlerini aştıktan sonra topluma ve sonraki kuşaklara katkı sağlama motivasyonu ile yönlendirilir. Dolayısıyla Erikson’un yaklaşımı, üretkenliği orta yetişkinliğe özgü gelişimsel bir görev olarak kavramsallaştırır.

Bu kuramsal çerçeveyi genişleten McAdams ve St. Aubin (1992) ise üretkenliği yaşam boyu devam eden, çok boyutlu bir yapı olarak ele almış ve bireyin yaşam öyküsü içinde nasıl anlam kazandığını vurgulamıştır. Geliştirdikleri model, üretkenliği kültürel talepler, içsel arzular, üretkenlik ilgisi, türe inanç, bağlılık, eylem ve hikâye olmak üzere yedi bileşen üzerinden açıklamaktadır. Böylece üretkenlik yalnızca belli bir gelişim aşamasına özgü değil, bireyin kişisel hikâyesinde sürekli yeniden inşa edilen bir süreç olarak tanımlanır. Bu yönüyle McAdams’ın yaklaşımı, Erikson’un gelişimsel vurgusunu korumakla birlikte, üretkenliği bireyin motivasyonları, değerleri ve anlatılarıyla bütünleştiren daha esnek bir bakış açısı sunmaktadır.

Üretkenliğin farklı türlerini sistematik biçimde tanımlayan bir diğer önemli katkı Kotre’ye (1984, 1996) aittir. Kotre, üretkenliği biyolojik, ebeveyn yönelik, teknik ve kültürel olmak üzere dört türe ayırmış ve bu türlerin bireysel

(agentic) ve toplumsal (communal) tarzlarda ifade edilebileceğini belirtmiştir. Böylece üretkenlik yalnızca ebeveynlik ya da biyolojik yeniden üretimle sınırlı olmayıp; beceri öğretimi, kültürel değerlerin aktarımı ve toplumsal sorumluluk üstlenme gibi geniş bir yelpazede incelenebilir hale gelmiştir.

Bu kuramsal perspektifler birlikte değerlendirildiğinde, üretkenlik hem gelişimsel bir dönüm noktası hem yaşam öyküleri aracılığıyla inşa edilen bir tema, hem de bireysel ve toplumsal katkıları kapsayan çok yönlü bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim, Lawford ve Shulman (2024)'ın çalışmaları da üretkenlik motivasyonlarının yalnızca orta yetişkinlikte değil, ergenlik ve beliren yetişkinlik dönemlerinde de kritik olduğunu göstermektedir. Beliren yetişkinlik, kimlik, kariyer ve yakın ilişkilerin şekillendiği; aynı zamanda toplumsal sorumluluk ve katkı yönelimlerinin öne çıktığı kritik bir dönemdir (Arnett, 2000; Lawford ve Shulman, 2024). Nitekim genç yetişkinlerin yaşam öykülerinde üretkenlik temalarının giderek daha fazla yer aldığı, ancak bu temaların bağlama göre farklılık gösterebildiği bulunmuştur. Örneğin, kariyer ve romantik gelişim bağlamında üretkenlik işaretleri sınırlı kalabilirken, aile ve topluluk odaklı anlatılarda daha güçlü şekilde ortaya çıkabilmektedir (Lawford ve Shulman, 2024). Bu nedenle, üretkenliği beliren yetişkinlik bağlamında incelemek, kavramın gelişimsel sürekliliğini anlamak açısından önemlidir. Türkiye bağlamında ise, üniversite çağındaki gençlerin üretkenlik motivasyon ve davranışlarını değerlendiren ölçme araçlarının bulunmaması, bu çalışmayı hem kuramsal hem uygulamalı açıdan özgün kılmaktadır.

Üretkenlik, bireyin potansiyelini keşfetmesi, kendisini geliştirmesi ve topluma katkıda bulunması açısından bireysel iyi oluşun da önemli bir bileşeni olarak kabul edilmektedir (Grossbaum ve Bates, 2002a; 2002b; Huta ve Zuroff, 2007b; McAdams vd., 1993). Bunun yanı sıra, bireyin ebeveynlikten rehberliğe, gönüllülüğten sanatsal faaliyetlere kadar pek çok farklı yolla ifade edilebileceği bir süreçtir (Rubinstein vd., 2015; Sunderman, 2020). Üretkenlik, bireylerin yalnızca kendi yaşam döngüleriyle değil, aynı zamanda gelecek kuşaklarla da anlamlı bir bağ kurmalarını sağlayan toplumsal bir sorumluluk alanıdır. Değerler eğitimi literatüründe de benzer şekilde 'sorumluluk' değeri, bireylerin toplumsal fayda sağlayacak davranışlara yöneliminde belirleyici bir rol üstlenmektedir (Tulunay Ateş, 2019). Bu bağlamda, üretken davranışların geliştirilmesinde sorumluluk değerinin içselleştirilmesi önemli bir psikososyal etki olarak değerlendirilebilir.

Ölçekler daha sonra farklı kültürlerde de uyarlanmıştır. Örneğin Şili'de büyükanneleer üzerinde yapılan bir çalışmada Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) iki faktörlü yapıyı (Pozitif Üretkenlik ve Üretken Şüphe) korumuştur (Larrain, 2017). Almanya, Kamerun ve Kosta Rika'da yürütülen çalışmalarda bazı maddelerin kültürel normlar nedeniyle düşük faktör yükleri gösterdiği bulunmuş-

tur (Hofer vd., 2008). Çin’de yapılan bir uyarlama çalışması da benzer şekilde aile içi yardım davranışlarının varyansının düşük olduğunu göstermiştir (Guo & Ngai, 2021). Benzer şekilde yaşlı erişkinlerle yapılan başka bir çalışmada üç yeni üretkenlik ölçeği geliştirilmiş ve bu ölçeklerin LÜÖ ile tutarlı ilişkiler sergileyerek çok boyutlu değerlendirmelere olanak tanıdığı bulunmuştur (Schoklitsch ve Baumann, 2011). Bunun yanında, gelişimsel bağlam farklılıkları da önem taşımaktadır. Nitekim, Hastings ve diğerlerinin (2024) çalışmaları, LÜÖ ve Üretken Davranış Kontrol Listesi (ÜDK)’nin beliren yetişkinlik örneklemelerinde bazı maddelerinin ölçüm zorlukları barındırdığını, belirli maddelerin çıkarılarak daha uygun yapı elde edilebileceğini ve üretkenliğin yeni gelişimsel temalar (Üretkenlik farkındalığı, Üretkenlik gelişimi, Toplumsal etki) çerçevesinde genişletilmesinin gerekebileceğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, üretkenliğin hem kültüre hem de yaş dönemine bağlı olarak farklı boyutlarda ifade edilebileceğini göstermekte; dolayısıyla Türkiye bağlamında genç yetişkin ve beliren yetişkin gruplarında yapılacak bir uyarlama çalışmasının hem kuramsal hem de metodolojik açıdan önemli bir boşluğu dolduracağına işaret etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, McAdams ve St. Aubin tarafından 1992 yılında geliştirilen Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) ve Üretken Davranış Kontrol Listesi (ÜDK)’nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik-güvenirliliğinin sınanmasıdır. Bu çalışmada özellikle McAdams ve St. Aubin (1992)’in kuramsal çerçevesi temel alınarak üretkenliğin motivasyonel (generative concern) ve davranışsal (generative action) boyutlarına odaklanılmıştır. LÜÖ, bireylerin geleceğe ve sonraki nesillere yönelik ilgisini ve bağlılığını ölçerken; ÜDK bu ilginin gündelik yaşam pratiklerindeki davranışsal ifadesini değerlendirmektedir. Bu çalışmada LÜÖ ve ÜDK’nin birlikte uyarlanması neden, üretkenlikle ilişkili her iki yapıyı bütüncül biçimde ele alabilmektir. Türkiye’de üretkenlik kavramına yönelik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Literatürde üretkenlikle ilişkili kavramlar olan sorumluluk, iyi oluş ve değer yönelimleri üzerine çeşitli ölçme araçları bulunmakla birlikte, bu araçlar üretkenliğin yalnızca belirli yönlerini yansıtmaktadır. Oysa üretkenlik, bireyin hem toplumsal fayda sağlayan davranışlara yönelik motivasyonunu hem de bu motivasyonu somut eylemler aracılığıyla gerçekleştirme kapasitesini kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Türkiye bağlamında üretkenlik literatürü son derece sınırlıdır ve özellikle beliren yetişkinlik dönemine odaklanan psikometrik araçlara rastlanmamıştır. Üniversite çağındaki gençlerin toplumsal katkı ve üretkenlik eğilimlerinin ölçülmesine imkân verecek geçerli ve güvenilir bir araca denk gelinmemesi, bu çalışmanın temel problem alanını oluşturmaktadır. Bu nedenle, LÜÖ ve ÜDK’nin Türkçeye uyarlanması hem Türkiye’de üretkenlik araştırmalarına özgün bir katkı sunacak hem de beliren yetişkinler örneklemesinde motivasyonel ve davranışsal boyutların birlikte incelenmesine imkân tanıyacaktır.

Yöntem

Bu çalışma, nicel-kesitsel ve metodolojik bir araştırma olup, ölçek uyarlama ve psikometrik doğrulama sürecine odaklanmaktadır.

Evren-Örneklem

Bu çalışmada, veri toplama sürecinin pratikliğini artırmak amacıyla kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme, araştırmacının erişiminin kolay olduğu, ulaşılabilir bireylerden örneklem oluşturduğu olasılıksız örnekleme türlerinden biridir (Büyüköztürk vd., 2020). Bu yöntemde örnekleme süreci randomize değildir; dolayısıyla elde edilen bulguların evren geneline doğrudan genellenebilirliği sınırlı olabilir (Creswell ve Creswell, 2018). Ancak özellikle psikolojik ölçüm araçlarının geçerlik ve güvenirlik çalışmalarında, kolayda örnekleme yöntemi sıkça tercih edilmektedir (Fraenkel vd., 2012). Bu bağlamda, çalışmanın amacına hizmet edecek nitelikteki katılımcılara sosyal medya platformları aracılığıyla ulaşılmıştır.

Hedef evren, Türkiye’de 17–30 yaş arasındaki lisans öğrencileridir. Ulaşılabilir evren ise duyuru yapılan üniversitelerin farklı fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Dahil edilme ölçütleri 17–30 yaş aralığında olmak ve dikkat kontrol sorusuna doğru yanıt vermek; dışlanma ölçütleri ise yinelenen yanıt vermek ve yaş kriterinin dışında kalmaktır. Araştırma, Karabük Üniversitesi’nin farklı fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür (Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, İşletme Fakültesi, Sağlık MYO ve Teknoloji Fakültesi). Bunun dışında, veri çeşitliliğini artırmak amacıyla 11 farklı üniversitedeki öğrencilere ölçekler uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında toplam 624 öğrenciye ulaşılmış; ancak 62 katılımcı kontrol sorusuna yanlış yanıt verdikleri, 2 katılımcı aynı formu birden fazla doldurdıkları ve yaşları 32 ile 49 arasında değişen 17 katılımcı, araştırmanın dahil etme kriterlerine uymadıkları gerekçesiyle veri setinden çıkarılmıştır. Sonuç olarak analizler 543 üniversite öğrencisinin verileri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemi 364’ü (%67) kadın ve 179’u (%33) erkek olmak üzere toplam 543 kişiden oluşmaktadır. Bu kişilerin yaş aralığı 17–30 (\bar{x} = 20,58; SD = 2,23) şeklindedir. Katılımcılar farklı bölümlerde (örn. elektrik-elektronik mühendisliği %14,5; ebellek %14; fizyoterapi ve rehabilitasyon %13,1; sosyoloji %11,4; psikoloji %4,6) ve farklı sınıf düzeylerinde (1. sınıf %37,8; 2. sınıf %25,8; 3. sınıf %22,7; 4. sınıf %8,8) dağılmıştır.

Örneklem büyüklüğünün analizler için yeterliliği de metodolojik açıdan desteklenmektedir. Kline (2016), DFA için madde başına en az 10 katılımcı gerektiğini belirtmektedir. LÜÖ (20 madde) ve ÜDK (50 madde) birlikte ele alındığında 543 kişilik örneklem bu ölçütü karşılamaktadır. Ayrıca Comrey ve Lee (1992), 500 ve üzeri örneklemeleri “çok iyi” olarak sınıflandırmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın örneklem büyüklüğü, hem DFA hem de güvenilirlik analizleri için yeterli görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada kullanılan form ve ölçekler şu şekildedir: Sosyodemografik Bilgi Formu, Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ), Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi (ÜDK), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ).

Sosyodemografik Bilgi Formu

Katılımcıların gönüllü onam formlarını da içeren formda, sosyodemografik sorular, cinsiyet, yaş, medeni durum, ekonomik düzey, üniversitedeki yılı, bölümü, yaşadığı yer bilgileri olmak üzere toplam yedi soruyu içermektedir.

Loyola Üretkenlik Ölçeği

Üretkenliği ölçmek için (McAdams ve St. Aubin, 1992), mevcut çalışmada iki değerlendirme kullanılmıştır: Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) ve Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi (ÜDK). Loyola Üretkenlik Ölçeği (Loyola Generativity Scale) McAdams ve St. Aubin (1992) tarafından, orijinal olarak bireylerin üretkenlik ilgisini değerlendirmek amacıyla 20 maddelik bir öz bildirim ölçeği olarak geliştirilmiştir. Ölçek maddeleri üretkenlik üzerine teorik literatürdeki en göze çarpan fikirlerin çoğunu kapsamaktadır. Bunlardan birincisi, bilgiyi gelecek nesle aktarmak (1, 3, 12 ve 19. sorular); ikincisi, başkalarıyla ilgilenmek (2, 9, 11 ve 16. sorular); üçüncüsü, kalıcı bir miras bırakacak eylemlerde bulunmak (4, 6, 8, 10, 13 ve 14. sorular); dördüncüsü, kişinin topluluğunu geliştirmeye katkıda bulunması (5, 15, 18 ve 20. sorular) ve beşincisi, yaratıcılığı ve üretimi sergilemektir (7 ve 17. sorular).

Ölçekte, uç noktaları “hiç” (0) ve “çoğu zaman” (3) şeklinde etiketlenen 4’lü Likert tipi derecelendirilmiş 20 madde bulunmaktadır. Ölçekte yer alan altı madde (2, 5, 9, 13, 14, 15) olumsuz olarak ifade edilmiş olup puanlama sürecinde ters çevrilmiştir. Tüm maddeler aynı yönde kodlandıktan sonra, daha yüksek toplam puan daha yüksek üretken ilgiyi göstermektedir. Ölçekten alı-

nabilecek minimum ve maksimum puanlar sırasıyla 0 ve 80'dir. 20 maddelik ölçek, toplam puan alınabilen bir ölçek olup, orijinal çalışmada hem yetişkin hem de beliren yetişkin/üniversite örnekleminde iki faktörlü bir yapı modeli göstermiştir: Pozitif Üretkenlik faktörü (bir dizi pozitif ifadeli maddeden gelen yüklemelerle) varyansın %26'sını (yetişkin) ve %29'unu (üniversite) açıklarken; Üretken Şüphe faktörü (2,14 ve 15 gibi olumsuz ifadelerle ifade edilen maddeler), LÜÖ puanlarındaki varyansın ek %10'unu (yetişkin) ve %9'unu (üniversite) açıklamıştır. LÜÖ, test-tekrar test güvenilirliği (üç haftalık bir süre boyunca $r = 0,73$; McAdams ve diğerleri, 1993) çalışması sonucunda iyi bir iç tutarlılık ortaya koymuştur (McAdams ve St. Aubin, 1992; Cronbach alfa üniversite örneği, 0,83; Cronbach alfa yetişkin örneği, 0,84) Bu çalışmanın faktör yapısı ise makalenin bulgular bölümünde sunulmuştur.

Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi

McAdams ve St. Aubin (1992) tarafından üretkenliği ölçmek için önerilen ve alandaki önemli yazarlar tarafından (Hart vd., 2000, 2004, 2005) kullanılan yöntemlerden biri, Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi (ÜDK) olmuştur. ÜDK, bireylerin üretken davranışlarını ölçmeyi amaçlayan 50 maddelik bir öz bildirim anketidir. 40 madde, üretken eylemleri değerlendirirken, 10 madde ise ara maddeler (dolgu maddeleri) olarak yer almaktadır. Üretkenlik ilgisini ölçen 40 madde, yaratmak, sürdürmek ya da sunmak gibi belirli üretken eylemlerle ilişkilidir. Katılımcılar, her bir maddeyi son iki ay içinde gerçekleştirdikleri sıklığa göre 0 ile 2 arasında derecelendirir (0 = hiç yapmadı; 1 = bir kez yaptı; 2 = birden fazla yaptı). ÜDK puanları, Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) puanlarıyla anlamlı ve pozitif bir ilişki göstermektedir (Bauer vd., 2005, $r = 0,59$, $p < 0,001$; McAdams ve St. Aubin, 1992, $r = 0,53$, $p < 0,001$; McAdams vd., 1993; $r = 0,46$, $p < 0,001$). Bu çalışmada yer alan ölçeklerin korelasyon bulguları ise makalenin bulgular bölümünde sunulmuştur.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Psikolojik iyi oluşu ölçmek amacıyla Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Diener ve diğerleri (2010) tarafından geliştirilmiş, Telef (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, bireylerin genel psikolojik iyi oluşlarını değerlendirmek amacıyla sekiz maddeden oluşan bir öz bildirim ölçeği olarak tasarlanmıştır. Ölçek, “Kesinlikle Katılmıyorum” (1) ile “Kesinlikle Katılıyorum” (7) arasında derecelendirilen 7'li Likert tipi bir ölçektir. Yüksek puanlar, yüksek psikolojik

iyi oluşu ifade eder ve toplam puanlar 8 ile 56 arasında değişmektedir. PİÖÖ, uyarlama çalışmasında tek faktörlü bir yapı sergilemiş ve faktör yükleri 0,54 ile 0,76 arasında değişmiştir (Telef, 2013). Cronbach alfa katsayısı 0,80 olarak hesaplanmış, bu da ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir.

İşlem

Ölçeklerin uyarlama çalışması öncesinde her iki ölçeği de geliştiren David McAdams'tan e-posta yoluyla gerekli izin yazılı olarak alınmıştır. Ölçekler, iyi derecede İngilizce bilen, birbirinden bağımsız iki klinik psikolog tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Çeviri sonrası iki ayrı çeviriyi değerlendirmek üzere formlar, psikoloji alanında iki ayrı akademisyene gönderilerek uzman görüşü istenmiştir. Uzmanlardan ölçeklerin maddelerinin hem dile hem de kültüre uygunluğunun dikkate alınarak değerlendirilmesi talep edilmiştir. Uzman görüşlerinin değerlendirilmesinde ölçek maddeleri araştırmacı tarafından çapraz kontrol edilerek, uzman önerileri de incelendikten sonra, ölçekler tek birer forma indirgenmiştir. Sonraki aşamada ölçekler dil uygunluğu ve kontrolü için bir dil uzmanına yönlendirilmiştir. Dil uzmanının görüşü alındıktan sonra ise geri çeviri aşamasına geçilmiştir. Bağımsız çevirmen tarafından hedef dilden orijinal dile çevrilen ölçekler, uzman görüşü alınmak üzere çift dilli bir psikoloji bölümü akademisyenine yönlendirilmiş ve iki versiyondaki maddelerin aynı anlama geldiği tespit edilmiştir ve böylece dilsel geçerlilik aşaması tamamlanmıştır. Ardından dil eşdeğerliği aşamasına geçilmiştir. Bu aşama için örneklem uygunluğu olan ve her iki dili de bilen sekiz kişilik bir gruba, ölçeklerin hem orijinal hâli hem de Türkçe çevirisi bir hafta arayla uygulanmış, Dil eşdeğerliği için hesaplanan ICC değerleri karar eşiği olarak 0,70 alınmıştır. Araştırmada, maddelerin hedef dile çevrilmesi, maddelerin orijinal formda ve uyarlanmış versiyonda eşdeğerliğinin belirlenmesi ve uyarlanmış formun geçerlik ve güvenilirlik parametrelerinin araştırılması olmak üzere kültürler arası uyarlama ve doğrulama basamakları izlenmiştir (Hambleton ve Bollwark, 1991). Çeviri süreci bittikten sonra, araştırma formu Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kuruluna sunulmuş ve 27.09.2024 tarihli E.373797 sayılı etik kurul izni alınmıştır.

Verilerin Analizi

Uyarlama sürecinde, Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ) için 41, Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi (ÜDK) için ise 3 katılımcının verileri z-skoru ± 3 'ün üzerinde olması nedeniyle aşırı uç değer olarak değerlendirilmiş ve analiz dışı

bırakılmış, kalan veri setleri üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Normal dağılım varsayımlarının test edilmesinde çarpıklık, basıklık değerleri incelenmiş; analiz için uygunluk sağlanmıştır. LÜÖ'de yer alan olumsuz maddeler (2, 5, 9, 13, 14, 15) analiz öncesinde ters kodlanmış ve tüm maddeler aynı yönde olacak şekilde puanlanmıştır. Bu işlem sonrasında elde edilen yüksek toplam puanlar, daha yüksek üretken ilgiyi yansıtmaktadır. DFA analizlerinde modelin uyumunu değerlendirmek üzere yaygın olarak kullanılan CFI, TLI, RMSEA ve SRMR uyum indekslerine başvurulmuştur. Bu bağlamda, $CFI \geq 0,90$ ve $TLI \geq 0,90$ değerleri kabul edilebilir uyumu, $\geq 0,95$ ise mükemmel uyumu; RMSEA ve SRMR için $0,08$ 'in altındaki değerler kabul edilebilir; $0,05$ 'in altındaki değerler ise mükemmel uyum göstermektedir (Schumacker ve Lomax, 2004).

Verilerin analizinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA), Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Betimleyici analizler ve normal dağılım analizi için SPSS 25.0; doğrulayıcı faktör analizi için Mplus 8.8 programı kullanılmıştır (Çokluk vd., 2010).

Bulgular

Loyola Üretkenlik Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Bulguları

Dil eşdeğerliği için yapılan ICC analizi sonucunda sınıf içi korelasyon (intraclass correlation-ICC) yöntemiyle karşılaştırıldıktan sonra değerlerin Koo ve Li (2016)'nin belirttiği aralıkta yüksek ve iyi güven aralığına karşılık geldiği görülmüştür (ICC değer aralığı: 0,728- 0,906 $p < 0,01$). Böylece aynı katılımcıların, farklı zaman dilimlerinde yaptıkları ölçümlerin güvenirliliği yüksek bulunduğu na karar verilerek, yapı sınamaları aşamasına geçilmiştir.

Yapı geçerliği

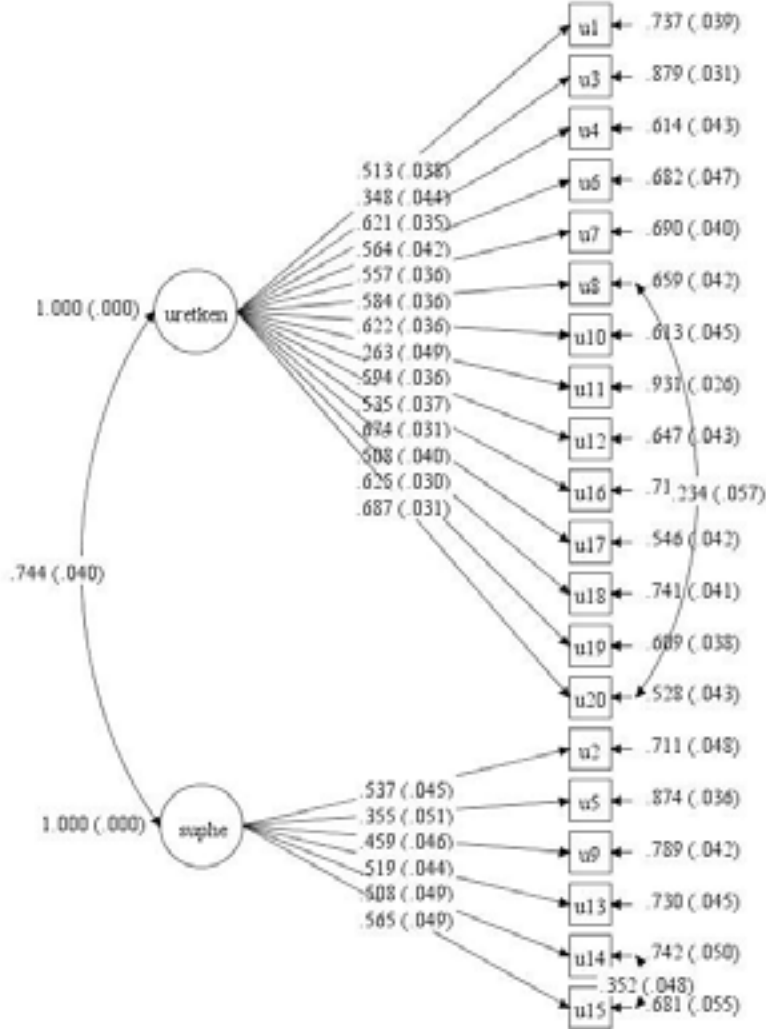
Loyola Üretkenlik Ölçeği (LÜÖ)'nin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla, Mplus 8.8 programı kullanılarak robust maksimum olasılık (MLR) yöntemiyle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu tercih, ölçek maddelerinin Likert tipi yanıt seçeneklerine (0–4 arası) sahip olması ve literatürde bu tür verilerin çoğunlukla aralıklı ölçüm düzeyinde kabul edilerek parametrik yöntemlerle analiz edilmesinin uygun görülmesine dayanmaktadır (Rhemtulla vd., 2012). Analizler 20 gözlenen değişken ve Pozitif Üretkenlik (URETKEN) ve Üretken Şüphe (SUPHE) olmak üzere iki örtük değişken ile sürdürülmüştür. LÜÖ- poziti-

tif üretkenlik için oluşturulan örtük değişkenin gözlenen değişkenlerini %26 ile %69 aralığında; LÜÖ üretken şüphe için oluşturulan örtük değişkenin gözlenen değişkenlerini %36 ile %57 aralığında yordadığı tespit edilmiştir. Maddelerin faktör yüklerine Tablo 1’den ulaşılabilir.

Tablo 1. LÜÖ’ye Ait Standartlaştırılmış Faktör Yükleri

Madde	Madde	Faktör Yüğü
Pozitif Üretkenlik		
1	Deneyimlerimden edindiğim bilgileri diğer insanlara aktarmaya çalışırım	0,51
3	Öğretmenlik mesleğini seveceğimi düşünüyorum	0,35
4	Birçok insanın hayatında bir farklılık yarattığımı hissediyorum	0,62
6	Başkalarının üzerinde etki bırakan şeyler yaptım ve ortaya çıkardım	0,57
7	Yaptığım çoğu işte yaratıcı olmaya çalışırım	0,56
8	Öldükten sonra uzun süre hatırlanacağımı düşünüyorum	0,58
10	Çevremdeki kişiler topluma eşsiz katkılarda bulunduğumu söylerler	0,62
11	Eğer kendi çocuğum olmazsa, evlat edinmek isterim.	0,26
12	Başkalarına öğretmeye çalıştığım önemli becerilerim var	0,59
16	Hayatımda birçok farklı insana, gruba ve aktiviteye kendimi adadım	0,54
17	Başkaları benim çok üretken biri olduğumu söylerler	0,67
18	Yaşadığım yeri geliştirmek konusunda bir sorumluluğum olduğunu düşünürüm	0,51
19	İnsanlar bana tavsiye almak için gelirler	0,62
20	Katkılarımın ben öldükten sonra da var olacağını hissediyorum	0,69
Üretken Şüphe		
2	Diğer insanların bana ihtiyacı olduğunu hissetmem	0,55
5	Gönüllü işlerde veya bir hayır kurumunda çalışmıyorum.	0,36
9	Toplulun tüm ihtiyaç sahibi insanlara yiyecek ve barınak sağlamaktan sorumlu olamayacağına inanırım.	0,46
13	Öldükten sonra geride kalacak hiçbir şey yapmadığımı hissediyorum.	0,52
14	Genel olarak, yaptıklarım başkaları üzerinde olumlu etki bırakmaz.	0,51
15	Başkalarına katkıda bulunacak değerli bir şey yaptığımı hissetmem.	0,57

Bu doğrultuda modele dair düzeltme önerileri adımına geçilerek toplam iki tane düzeltme önerisi doğrultusunda, hatalar yol grafiği üzerinde ilişkilendirilmiştir (sırasıyla LÜÖ 8. madde ile 20. madde ve LÜÖ 14. madde ile 15. maddeler arasındaki hata ilişkileri). İki faktör arasında anlamlı ve güçlü bir pozitif korelasyon saptanmıştır ($r = 0,74$, $p < 0,001$). Düzeltme sonrası örtük ve gözlenen değişkenler arasındaki tüm yordayıcılık ilişkilerinin hâlen anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür (Şekil 1).

Şekil 1. Loyola Üretkenlik Ölçeği düzeltme sonrası t değerlerini gösteren yol grafiği

Özetle LÜÖ'nün yapı geçerliği DFA ile de incelenmiş olup bu sonuçlar; 20 maddeden oluşan iki faktörlü yapısının LÜÖ'nün uygulandığı örnekleme iyi düzeyde uyum gösterdiğine ilişkin önemli kanıtlar sunmuştur (χ^2 (167,502) = 361,84, $p < 0,001$; $\chi^2/df = 2,17$; CFI = 0,91; TLI = 0,90; RMSEA = 0,05 (90% GA = 0,041–0,055); SRMR = 0,05).

Güvenirlilik

LÜÖ'nün 20 maddeden oluşan iki faktörlü son hâline ait Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0,87; pozitif üretkenlik faktörüne ait faktörün iç tutarlılık katsayısı 0,85; üretken şüphe faktörüne ait faktörün iç tutarlılık katsayısı ise 0,65 olarak tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda, Loyola Üretkenlik Ölçeği'nin hem toplamda hem de alt boyut düzeyinde yeterli güvenirlilik düzeylerine sahip olduğu söylenebilir. 'Üretken şüphe' alt boyutuna ilişkin Cronbach alfa değeri 0,65 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, bazı kaynaklarda kabul edilen 0,70 eşliğinin altında yer almakla birlikte, az sayıda madde içeren alt boyutlarda ve ölçek uyarlama çalışmalarında bağlamsal olarak kabul edilebilir görülmektedir. Nunnally ve Bernstein (1994), ölçeklerin erken geliştirme aşamalarında 0,60 ve üzeri alfa değerlerinin yeterli olabileceğini belirtmektedir. Benzer şekilde, Kline (2011) da az maddeli alt ölçeklerde güvenirliliğin daha düşük çıkabileceğini ve bunun yapısal sorun anlamına gelmeyebileceğini ifade etmektedir. George ve Mallery (2003) ise 0,65 değerini 'sorgulanabilir' (questionable) olarak sınıflandırmakla birlikte, dikkatli kullanımla araştırmalarda yer verilebileceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, elde edilen 0,65'lik alfa katsayısı, 'üretken şüphe' alt boyutunun ölçüm güvenirliliği açısından sınırlı olsa da araştırma bağlamında yeterli düzeyde kabul edilebilir.

Üretken Davranış Kontrol Listesi Geçerlik ve Güvenirlilik Bulguları

Yapı geçerliği

Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi'nin (ÜDK) yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Mplus 8.8 programı kullanılarak robust maksimum olasılık (MLR) yöntemiyle DFA uygulanmıştır. İlk analizlerde 10 tane dolgu maddesi çıkarıldıktan sonra ölçeğin asıl maddeleri olan 40 madde değerlendirmeye alınmış; ancak madde 7 ("Birin kişisel sorunlarını dinledim") ve madde 50 ("Ebeveyn oldum") düşük açıkla-

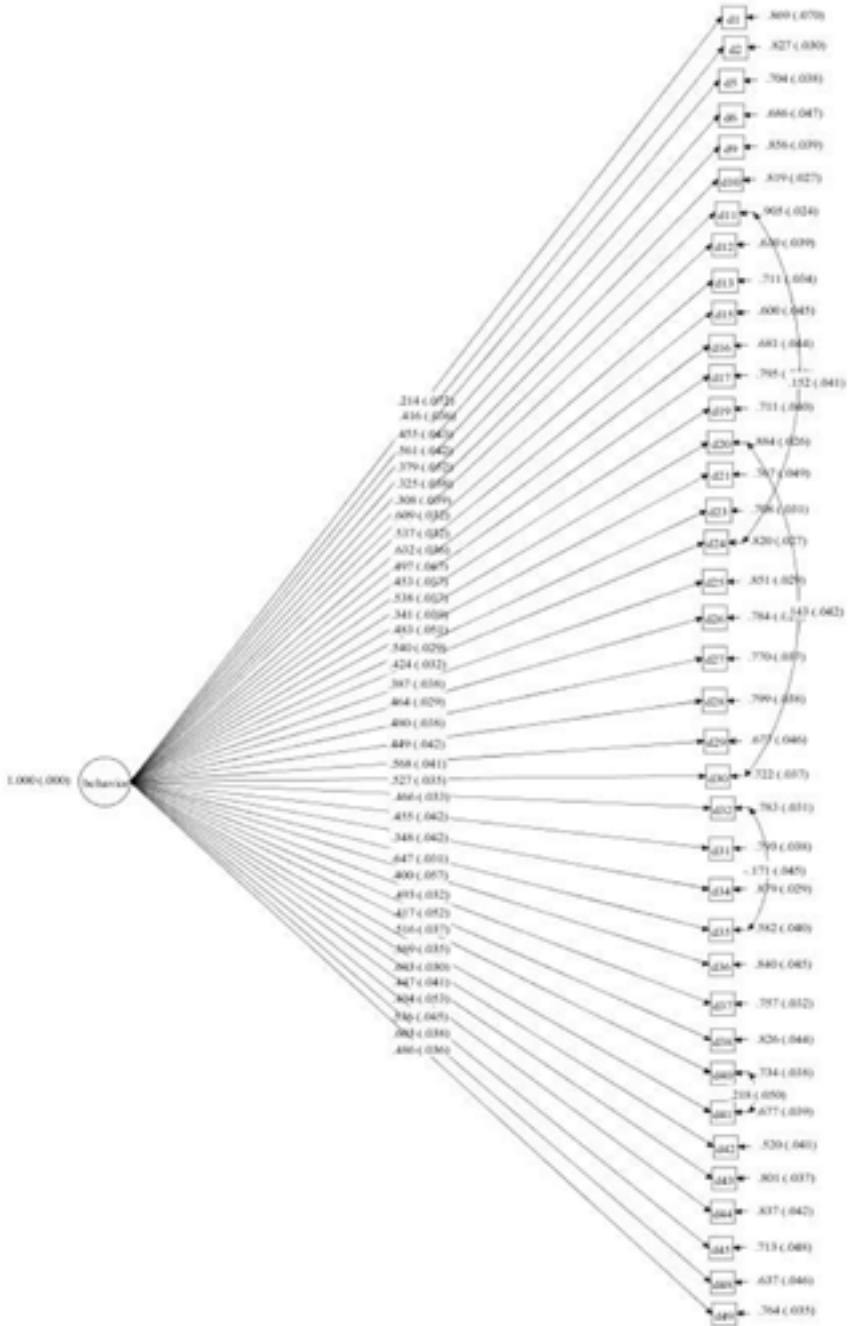
yıcılık katsayıları nedeniyle modelden çıkarılmıştır. Örtük ve gözlenen değişkenler arasındaki yordayıcılık ilişkilerinin anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiş, ÜDK için oluşturulan örtük değişkenin gözlenen değişkenlerini %21 ile %69 aralığında yordadığı tespit edilmiştir. Maddelerin faktör yüklerine Tablo 2'den ulaşılabilir.

Tablo 2. ÜDK'ya Ait Standartlaştırılmış Faktör Yükleri

Madde No	Madde	Faktör Yüğü
1	Birine bir beceri öğrettim.	0,21
2	Genç bir insana rol model oldum.	0,42
5	Bir hayır kurumuna bağış yaptım.	0,46
6	Bir hayır kurumunda gönüllü olarak çalıştım.	0,56
9	Gönüllü olarak dini eğitim verdim.	0,38
10	Birine doğru ve yanlış, iyi ve kötüyü öğrettim.	0,33
11	Birine kendi çocukluğumdan bahsettim.	0,31
12	Bir çocuğa bir hikâye okudum.	0,61
13	Bir başkasının çocuğuna baktım.	0,54
15	Kâr amacı olmayan bir kuruluşa ("Kızılay", "Darüşşafaka Cemiyeti" vb. gibi) kıyafetlerimi veya kişisel eşyalarımı bağışladım.	0,63
16	Bir liderlik pozisyonuna seçildim veya terfi ettirildim.	0,50
17	Pek çok kişiyi etkileyen bir karar aldım.	0,45
19	Bir sanat eseri veya el işi ürettim (seramik, yorgan, ahşap işçiliği, resim, vb.).	0,54
20	Ailem dışındaki bir kuruluş veya grup için bir plan yaptım.	0,34
21	Hastanede veya bakım evinde akrabam olmayan insanları ziyaret ettim.	0,48
23	Birisi için bir şey yaptım ve sonra ona verdim.	0,54
24	Bir kişinin bir duruma uyum sağlamasına yardımcı olmak için geçmiş deneyimlerimden yararlandım.	0,42
25	Sokaktan veya bana ait olmayan bir alandan çöp topladım.	0,39
26	Bir yabancıya bir yere nasıl gidileceğine dair yol tarifi verdim.	0,47

27	Bir grup veya mahalle toplantısına katıldım.	0,48
28	Bir şiir veya hikâye yazdım.	0,45
29	Bir evcil hayvan sahiplendim.	0,57
30	Diğer insanların benzersiz ve önemli olarak değerlendirdiği bir şey yaptım.	0,53
31	Dinî bir toplantıya veya etkinliğe katıldım (Cuma namazı, bayram namazı gibi geleneksel ibadetler hariç).	0,46
32	Bir arkadaşşıma veya tanıdığıma fiziksel olarak yardım (ör. taşınma, araba tamiri) teklif ettim.	0,47
34	Siyasi veya sosyal bir amaca zaman veya para ayırdım.	0,35
35	Bir fidan, çiçek veya başka bir bitki diktim veya bakımını yaptım.	0,65
36	Bir gazeteye, dergiye, meclis üyesine vb. toplumsal bir konu hakkında yazı yazdım.	0,40
37	Arkadaşlarıma (aile üyeleri dışında) yemek pişirdim.	0,49
38	Kan bağışında bulundum.	0,42
40	Bir giysiyi veya başka bir eşyayı diktim veya onardım.	0,52
41	Evi, evin bir bölümünü veya bir mobilyayı onardım veya yeniledim.	0,57
42	Bir çocuğun oyuncağını monte ettim veya tamir ettim.	0,69
43	Herhangi bir seçimde oy kullandım.	0,45
44	Bir şey icat ettim.	0,40
45	İlk yardım veya diğer tıbbi müdahale sağladım.	0,54
48	Bir yardım veya bağış etkinliğine katıldım.	0,60
49	Yeni bir beceri öğrendim (ör. Bilgisayar programı, müzik aleti, kaynakçılık, vb.).	0,49

Modelde 38 gözlenen değişken ve tek faktör yer almakta olup, kuramsal açıdan ilişkili ve yüksek modifikasyon indekslerine sahip olan 11. madde ile 24. madde, 20. madde ile 30. madde, 32. madde ile 35. madde ve 40. madde ile 41. madde arasında hata ilişkilendirilmesi önerisi üzerine modele dair düzeltme önerileri adımına geçilerek bahsi geçen koşulları sağlayan düzeltme önerileri uygulanmıştır. Düzeltme sonrası örtük ve gözlenen değişkenler arasındaki tüm yordayıcılık ilişkilerinin hâlen anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür (Şekil 2).

Şekil 2. Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi düzeltme sonrası t değerlerini gösteren yol grafiği

Düzeltilmeler tamamlandıktan sonra elde edilen uyum istatistiği değerleri ise ($\chi^2(618,540) = 1034,23$, $\chi^2/df = 1,67$; $p < 0,001$; CFI = 0,92; TLI = 0,91; RMSEA = 0,04 (90% GA = 0,032–0,039); SRMR = 0,05). DFA ile de incelenmiş olan bu sonuçlar; 38 maddeden oluşan tek faktörlü ÜDK'nin, uygulandığı örnekleme iyi düzeyde uyum gösterdiğine ilişkin önemli kanıtlar sunmuştur.

Güvenirlilik

ÜDK'nin 38 maddeden oluşan tek faktörlü son hâline ait Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0,92 olarak tespit edilmiştir. Fraenkel ve diğerlerine (2012) göre, ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarında güvenirlilik katsayılarının en az 0,70 ve üzerinde olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, Üretkenlik Davranışları Kontrol Listesi'nin yeterli güvenirlilik düzeylerine sahip olduğu söylenebilir.

Loyola Üretkenlik Ölçeği ve Üretken Davranış Kontrol Listesine İlişkin Ölçüt Geçerliliği

Yapılan analizde LÜÖ-üretkenlik örtük değişkeninin, ÜDK- davranış ve İÖO-iyiolus örtük değişkenleri ile pozitif (sırasıyla $r=0,40$, $r=0,62$, $p<0,05$); ÜDK-davranış ve İÖO-iyiolus örtük değişkenlerinin ise yine pozitif yönlü korelasyon gösterdiği bulunmuştur ($r=0,27$, $p<0,05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Örtük değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları (n=543)

Değişkenler	1	2	3
1.LÜÖ-üretkenlik ¹	1	,40**	,62**
2.ÜDK-davranış ²			,27**
3.İÖO-iyiolus ³			1

1 LÜÖ-üretkenlik: Loyola Üretkenlik Ölçeği örtük değişkeni. 2ÜDK-davranış: Üretken Davranış Kontrol Listesi örtük değişkeni. 3 İÖO-iyiolus: Psikolojik İyi Oluş Ölçeği örtük değişkeni * $p<0,01$

Tartışma

Bu çalışmada, üretkenlik ölçüm araçlarından olan Loyola Üretkenlik Ölçeği'nin (LÜÖ) ve Üretken Davranış Kontrol Listesi'nin (ÜDK) geçerlik ve güvenirliliği incelenmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile elde edilen bulgular, LÜÖ'nün üretkenlik kavramını, ÜDK'nin de üretken davranış kavramını kapsamlı ve güvenilir bir şekilde ölçen, psikometrik açıdan uygun ölçüm araçları

olduğunu ortaya koymuştur. Güvenirlik analizleri de LÜÖ' nün ve ÜDK'nin güvenilir ölçüm araçları olduğunu doğrulamaktadır. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının 0,87 ve 0,92 olması, ölçeklerin yüksek derecede iç tutarlılık gösterdiğini ve orijinal makale ile tutarlı sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, LÜÖ' nün ve ÜDK'nin Türk örneklemine uygulanabilirliğini desteklemektedir.

Bulgular, LÜÖ'nün üretkenlik ile ilişkilendirilen ÜDK ve PİÖÖ değişkenleri ile pozitif yönlü anlamlı korelasyonlar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, ÜDK ile PİÖÖ arasında da pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu korelasyonlar, LÜÖ' nün yalnızca üretkenliği ölçmekle kalmadığını, aynı zamanda bireylerin toplumsal katkıları ve yaşam kaliteleri ile de ilişkili olduğunu göstermektedir. LÜÖ'nün üretkenlik ile olan bu ilişkisi, bireylerin toplumlarına katkıda bulunma ve bu katkıları gelecek nesillere aktarma çabalarını yansıtmaktadır. Üretkenlik ölçekleri hem bireysel hem de toplumsal bağlamda üretkenliği ele almaktadır. Mevcut çalışma hem bireysel hem de toplumsal üretkenliği kapsar; literatürde yalnızca toplumsal bağlama odaklanan, gelecek nesillere yönelik endişeleri ve topluma yönelik uzun vadeli bağlılıkları önceliklendiren Sosyal Üretkenlik Ölçeği (Morselli ve Passini, 2015) gibi ölçekler de mevcuttur.

Günümüzde üretkenlik, ayrı bir yaşam evresi olarak değil, yaşam boyu devam eden bir süreç olarak ele alınmaktadır. Araştırmalar, liderlik gelişimi (Hastings vd., 2019), yaşlanma çalışmaları (de Medeiros vd., 2015) ve kuşaklar arası programlarda üretkenliğin önemini (Sunderman, 2020) vurgulamaktadır. Bununla birlikte, farklı yaş grupları ve çeşitli kültürel bağlamlar için ölçüm araçlarının uyarlanmasında hâlâ zorluklar bulunmaktadır. Erikson'un üretkenlik kavramı genellikle geç yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerine odaklanırken, LÜÖ'yü geliştiren yazarlar, üniversite öğrencileri (beliren yetişkinler) ve yetişkinler olmak üzere iki farklı örneklem grubu üzerinde çalışmışlardır. Bu yaklaşım, üretkenlik literatürüne yenilikçi bir perspektif sunmaktadır. Türkiye'deki bu uyarlama çalışması ise özellikle Arnett (2000) tarafından tanımlanan beliren yetişkinliklerin üretkenlik yönünden değerlendirilmesi amacıyla ele almıştır.

Uyarlama sürecinde, LÜÖ' nün 11. maddesine ("Eğer kendi çocuğum olmazsa, evlat edinmek isterim") ait faktör yükünün 0,30'un altında kalmasına rağmen ($\lambda = 0,26$), içerdiği anlamın üretkenlik bağlamındaki yeri ve kültürel geçerliliği dikkate alınarak madde korunmuştur. Bu madde, biyolojik ebeveynlik dışında da üretkenliğin bir göstergesi olarak görülen nesil yetiştirme sorumluluğunu içermektedir. Ancak, Türk toplumunda evlat edinmeye dair tutumların kültürel olarak daha mesafeli olduğu bilinmektedir. Gökçe (2017)'ye göre, evlat edin-

me süreçleri üzerinde etkili olan kültürel bariyerler arasında soy bağına verilen önem, toplumsal statü kaygıları ve dini inançlardan kaynaklanan çekinceler yer almakta olup, bu unsurların etkisi zamanla azalsa da toplumsal bellekte etkisini sürdürmektedir. Bu bağlamda, maddenin düşük faktör yükü, sadece ölçütsel bir sorun olarak değil, aynı zamanda kültürel normların üretkenliğinin bazı boyutlarını nasıl şekillendirdiğinin bir yansıması olarak da değerlendirilebilir. Buna ek olarak, LÜÖ'nün 3. maddesi de .30'un üzerinde olmakla birlikte görece düşük faktör yükü sergilemiştir. Bu durum, üretkenlik yapısının bazı alt boyutlarının kültürel bağlamlarda farklı algılanabileceğini göstermektedir.

Bunun yanı sıra, ölçeğin alt boyutlarının güvenilirliği ve faktörler arası ilişkiler de dikkate değer bulgular ortaya koymuştur. LÜÖ'nün Üretken Şüphe alt boyutunun güvenilirliği sınırlı bulunmuştur ($\alpha = 0,65$). Bu durum literatürde de tartışılan ölçeğin çok boyutlu yapısının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, LÜÖ'nün faktörleri arasındaki yüksek korelasyon da ($r = 0,74$) dikkat çekicidir. Kuramsal beklenti, özellikle 'Üretken Şüphe'nin üretken ilgi ile negatif ilişkili olması yönüyle, ters kodlamaların yapılmasıyla birlikte pozitif yönde bir ilişki elde edilmiştir. Ancak ilişkinin bu denli güçlü çıkması, iki boyutun ayrışma geçerliğini sınırlayabileceğine işaret etmektedir. Bu noktada, ters kodlama yapılmış olmasına rağmen iki boyut arasındaki güçlü pozitif ilişkinin, kültürel bağlamdan da kaynaklanabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Türk kültüründe üretkenliğe yönelik 'şüphe' ifadeleri, ayrı bir boyut olarak değil, üretkenliğin doğal bir parçası ya da sorumluluk bilincinin yansıması olarak algılanmış olabilir. Bu durum, katılımcıların olumsuz içerikli maddeleri farklı yorumlamalarına ve boyutlar arasındaki korelasyonun beklenenden daha güçlü çıkmasına yol açmış olabilir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda bu alt boyutun geliştirilmesi, özellikle kültürel bağlamı daha iyi yansıtan yeni maddelerle desteklenmesi, ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliğini güçlendirebilir.

ÜDK'nin 1. maddesine ("Birine bir beceri öğrettim") ait faktör yükü 0,21 olup bu değer teknik olarak düşük kabul edilmektedir. Dolayısıyla, söz konusu maddenin ölçme yapısına katkısı sınırlı görülmektedir. Bununla birlikte, birine beceri öğretme eylemi bireylerarası etkileşim ve toplumsal sorumluluk açısından üretkenliğin önemli bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Meydan ve diğerlerinin (2024) araştırması, değer eğitiminin etkili olabilmesi için bilişsel, duyuşsal ve sosyal-davranışsal becerilerin birlikte geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çerçevede, beceri öğretme yalnızca teknik bir aktarım değil; aynı zamanda empati, iletişim ve toplumsal katkıyı içeren çok boyutlu bir üretkenlik davranışı

olarak görülmektedir. Bu nedenle madde mevcut çalışmada korunmuş; ancak ileriki çalışmalarda madde ifadesinin geliştirilmesi ya da benzer temaları yansıtan ek maddelerle desteklenmesi ölçeğin psikometrik gücünü artırabilir.

ÜDK 7. maddesine ("Birinin kişisel sorunlarını dinledim") ait faktör yükü düşük olduğu için analizlerden çıkarılmıştır. Bu sonuçlar ülkemizin kültürel özelliklerinden gelen aile bağlarıyla ilişkili olabilir. Katılımcıların tamamına yakını bu soruya oldukça yüksek puanlar vermiş, bu da üretkenlik ölçümlerinde bu maddenin geçerli bir ölçüm değeri katmayacağına işaret etmiştir. Özellikle, Guo ve Ngai (2021) tarafından Çin'de yapılan bir çalışmada, üretkenlik ölçeğinin bazı maddelerinin kültürel normlar nedeniyle yüksek puanlar aldığı ve bu durumun maddelerin ayırt edici gücünü azalttığı belirtilmiştir. Çalışmada, aile içi yardım davranışlarının yaygınlığı nedeniyle, bu tür maddelerin varyansının düşük olduğu ve faktör analizlerinde sorunlara yol açabileceği ifade edilmiştir. Benzer şekilde, Hofer ve diğerleri (2008) tarafından Almanya, Kamerun ve Kosta Rika'da yapılan bir çalışmada, Loyola Üretkenlik Ölçeği'nin bazı maddelerinin kültürel farklılıklar nedeniyle düşük faktör yükleri gösterdiği ve bu maddelerin ölçekten çıkarılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bulgular, "Birinin kişisel sorunlarını dinledim" gibi maddelerin, belirli kültürel bağlamlarda yaygın ve normatif davranışlar olması nedeniyle, varyanslarının düşük olabileceğini ve bu nedenle faktör analizlerinde düşük yükler gösterebileceğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, bu tür maddelerin analizlerden çıkarılması, ölçeğin geçerliliğini artırmak adına uygun bir yöntem olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, ÜDK'nin 7. maddesinin düşük faktör yükü nedeniyle analizlerden çıkarılması ve bu durumun kültürel özelliklerle ilişkilendirilmesi, literatürdeki bulgularla uyumludur.

ÜDK'nin 50. maddesine ("Ebeveyn oldum- çocuk sahibi oldum, evlat edindim veya koruyucu ebeveyn oldum") ait faktör yükü de düşük olduğu için analizlerden çıkarılmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in son verilerine göre, gençlerde ortalama ilk evlenme yaşı 2021 yılında erkeklerde 28,1 iken kadınlarda 25,4 olmuştur. Yine kadınların anne olma yaşı genellikle 25-29 yaş arasında yoğunlaşmaktadır. Erkeklerin baba olma yaşına dair detaylı verilere ise ortalamada 30'lu yaşların başlarında ulaşıldığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda, araştırmanın örneklemini düşünüldüğünde bu maddenin anlamlı sonuç vermemesi normal görülmektedir. Literatür incelendiğinde, Hastings ve Sunderman (2019), üretkenlik ölçümünün psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi kullanarak yapısal eşitlik modellemesi yapmışlar özellikle 'başkalarına bakım verme/ ilgilenme' temasına ait iki madde düşük korelasyonlar nedeniyle ölçekten çıkarılmıştır. Bu açıdan çalışmamızın sonuçları, literatürle de uyumluluk göstermektedir.

Bu çalışmada ölçekten çıkarılan ‘dolgu maddeler’, üretken davranışlarla doğrudan ilişkili olmayıp, katılımcıların yanıt tutarlılığını sağlamak ve ölçme aracının amacını gizlemek için eklenmiş olan maddelerden oluşmaktadır (örneğin ‘Bir ödül kazandım’, ‘Film veya tiyatro izlemeye gittim’, ‘Bir spor etkinliğine katıldım’). Dolayısıyla bu maddelerin çıkarılması ölçeğin içerik geçerliğini etkilememekte, yalnızca ölçüm sürecinde dikkat kontrolü işlevi görmektedir. Bununla birlikte, düşük faktör yükleri nedeniyle elenen iki madde (madde 7 ve madde 50) ise kuramsal çerçeveye göre değerlendirilmiş; özellikle genç yetişkin örneklemini için anlamlı varyans üretmediği görülerek ölçekten çıkarılmıştır. Bu maddelerin elenmesi, temsil gücünü azaltmaktan çok, örneklemin gelişimsel özelliklerine ve kültürel bağlama uygun bir ölçüm yapısını korumaya hizmet etmektedir.

Bunun yanı sıra, model uyumuna ilişkin elde edilen bulgular da bazı metodolojik noktaların tartışılmasını gerekli kılmaktadır. Doğrulamalı faktör analizinde bazı maddeler arasında hata kovaryansları tanımlanmıştır (ör. Madde 11–24, 20–30, 32–35, 40–41). Bu ilişkiler yalnızca istatistiksel gerekçeyle değil, aynı zamanda maddelerin içerik benzerlikleriyle de açıklanabilir. Örneğin, benzer sosyal etkileşim temalarını yansıtan maddeler arasında doğal olarak ortak varyans bulunması beklenmektedir. Bu bulgu, ileriki çalışmalarda benzer içeriklere sahip maddelerin birleştirilmesi ya da yeniden formüle edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Böylece ölçeğin psikometrik gücü artırılabilir ve daha ekonomik, odaklı bir ölçüm yapısı elde edilebilir.

Bu çalışmanın sınırlılığı, ölçeğin bazı maddelerinin faktör yüklerinin beklenenden düşük çıkmış olmasıdır. Bu durum, ölçme aracının yapısal özellikleriyle ilişkili olabilir. Orijinal LÜÖ, 1992 yılında geliştirildiğinde doğrulamalı faktör analizi yapılmamış ve ölçek iki boyutlu bir yapı üzerinden değerlendirilmiştir (McAdams ve de St. Aubin, 1992). Daha sonraki araştırmalar ise LÜÖ’nün büyük ölçüde yaşam boyu istikrarlı bir özellik sergilediğini, ancak bazı boyutlarının (örneğin miras bırakma ile ilgili maddeler) farklı faktör yapıları gösterebileceğini ortaya koymuştur (Einolf, 2014). Bu bağlamda, bu çalışmada gözlenen düşük faktör yükleri ölçeğin Türkçe uyarlamasına özgü olmaktan çok, LÜÖ’nün literatürde tartışılan çok boyutlu doğasının bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Gelecek araştırmalar, bu ölçüm aracının farklı kültürel ve demografik gruplar üzerinde test edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Ölçeğin yazarlarının yapmış olduğu çalışmada genç yetişkin erkek bireylerdeki üretkenlik düzeyi baba olanlarda olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bunun yanında üniversite örnekleminde de kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde üretkenlik de-

ğerlerine sahip oldukları bulunmuştur. Yine kültürel bazı farklılıklar nedeniyle, ölçeğin temalarından bazıları arasında cinsiyet açısından farklılaşmalar da beklenebilir. Örneğin, 'Başkaları tarafından ihtiyaç duyulma' temasının (McAdams ve St. Aubin, 1992) erkekler için kadınlardan daha güçlü bir rol oynayabileceği öngörülebilir, çünkü erkekler sağlayıcı rolüyle daha güçlü bir kimlik kurma eğilimindedir. Einolf (2014) tarafından gerçekleştirilen boylamsal bir çalışmada, belirgen yetişkinlik dönemindeki erkek bireylerde üretkenlik ilgisinin zamanla anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Bu bulgu, bireyin topluma katkı sağlama yönelimlerinin özellikle 20'li yaşların sonlarında şekillendiğine ve üretkenlik gelişiminin erken yetişkinlikte başladığına işaret etmektedir. Einolf'un çalışmasında, kadın katılımcılar için üretkenlik ilgisinde ise belirgin bir değişim gözlemlenmemiştir; bu durum, kadınların üretkenlik eğilimlerinin daha erken yaşlarda istikrar kazanabileceğini düşündürmektedir. Araştırma aynı zamanda ilk evlilik, ebeveynlik gibi klasik gelişimsel dönüm noktalarının üretkenlik ilgisi üzerinde sanıldığı kadar güçlü bir etki yaratmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuç, üretkenliğin yalnızca biyografik olaylardan değil, aynı zamanda bireyin içsel değer sisteminden ve yaşamla kurduğu ilişkiden beslendiğini desteklemektedir. Mevcut çalışma, cinsiyet farklılıklarını inceleyen analizlere odaklanmamaktadır. Bu nedenle cinsiyet farklılıkları gelecek araştırmalar için önemli bir konu olabilir.

Son olarak, üretkenlik üzerine daha fazla geliştirilmiş metodolojik araçlar ve araştırmalar gereklidir. İleriki çalışmalarda özellikle kültürel bağlamda üretkenliğin farklı boyutlarını inceleyen araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Rubinstein ve diğerleri (2015) çalışması, mevcut ölçeklerin bazı durumlarda yetersiz kaldığını ve üretkenliğin farklı türleri ile motivasyonel boyutlarını kapsamlı bir şekilde değerlendiren ölçüm araçlarının gerekliliğini vurgulamaktadır. Özellikle bireylerin kişisel ve toplumsal bağlamlarda katkılarını nasıl çerçevelediklerini anlayabilme adına yapılacak nitel araştırmalar bu alandaki literatürü oldukça zenginleştirecektir. Bu ölçüm aracının, üretkenlikle ilgili kavramın değerlendirilmesinde mevcut ihtiyacı karşılayabileceği düşünülmektedir. Ancak, kültürel bağlama özgü bir üretkenlik yapısını kapsamlı ve derinlemesine bir şekilde incelemek ve anlamlandırmak için nitel araştırma ile de desteklenmesi önerilmektedir.

Sonuç

Çalışmanın bulguları, geleneksel yetişkin rollerinin henüz tam olarak oluşmadığı durumlarda dahi genç bireylerin üretken düşünce ve davranışlarla aktif biçimde meşgul olduklarını göstermektedir. Bu durum, üretkenliğin yalnızca yaşam olay-

larına bağlı olarak değil, aynı zamanda bireyin içsel değerleri ve başkalarına anlamlı katkı sağlama isteği doğrultusunda da geliştiğini desteklemektedir. Beliren yetişkinlerin toplumsal üretkenliklerini artırmak amacıyla üniversiteler bünyesinde akran destek gruplarının oluşturulması, topluma hizmet odaklı öğrenci projelerinin teşvik edilmesi ve gençlerin katkılarını görünür kılan ödül sistemlerinin geliştirilmesi gibi yapısal girişimlerin hayata geçirilmesi önem taşımaktadır. Bu tür müdahalelerin, gençlerin yalnızca bireysel iyi oluşlarını değil, aynı zamanda topluma aidiyet duygularını da güçlendireceği düşünülmektedir.

Bununla birlikte, çalışmada kullanılan ölçekte bazı maddelerin faktör yüklerinin beklenenden düşük bulunması önemli bir sınırlılık olarak değerlendirilmelidir. Orijinal Loyola Üretkenlik Ölçeği'nde doğrulayıcı faktör analizinin yapılmamış olması ve ölçeğin iki boyutlu bir yapı olarak kabul edilmesi, sonraki çalışmalarda tartışılan çok boyutlu üretkenlik yapısını açıklamada yetersiz kalmıştır (McAdams & de St. Aubin, 1992; Einolf, 2014). Bu bulgu, üretkenliğin farklı gelişim dönemlerinde farklı biçimlerde ortaya çıkabileceğine işaret etmekte ve gelecekte gelişim dönemlerine özgü üretkenlik ölçeklerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek nitelikte görülmektedir.

Extended Abstract

Introduction

Generativity, defined as the desire and capacity to contribute to society and future generations, has long been a central concept in psychology and sociology. Erikson's (1963) psychosocial theory identified it as a key developmental task of adulthood, in which individuals, after resolving the crises of identity and intimacy, become oriented toward leaving a legacy for the next generation. Building on this, McAdams and de St. Aubin (1992) conceptualized generativity as a lifelong, multidimensional construct, expressed through cultural demands, inner desires, generative concern, belief in the human species, commitment, action, and narrative. Kotre (1984, 1996) further classified generativity into biological, parental, technical, and cultural types, distinguishing between agentic and communal modes of expression.

Recent research emphasizes that generativity emerges not only in midlife but also during adolescence and emerging adulthood, a developmental stage characterized by identity exploration, career and relationship formation, and increasing social responsibility (Arnett, 2000; Lawford & Shulman, 2024). Narrative studies show that generative themes are more salient in family and community contexts than in career or romantic domains at this stage. Examining generativity during emerging adulthood contributes to a deeper understanding of its developmental continuity. In Turkey, however, there are currently no validated instruments assessing the generativity motivations and behaviors of university students, representing a significant gap in the literature.

Generativity is also closely tied to individual well-being, as it encompasses aspect of self-development, life satisfaction, and social responsibility (Grossbaum & Bates, 2002a, 2002b; Huta & Zuroff, 2007; McAdams et al., 1993). It may be expressed in variety of forms, ranging from parenting and mentoring to volunteering and creative activities (Rubinstein et al., 2015; Sunderman, 2020). Cross-cultural adaptations of the Loyola Generativity Scale (LGS) and Generative Behavior Checklist (GBC) show both the robustness and variability of the construct. For example, in Chile, a study with grandmothers identified two factors—Positive Generativity and Generative Doubt (Larrain, 2017); in Austria, new multidimensional scales aligned with LGS were validated among older adults (Schoklitsch & Baumann, 2011). Furthermore, developmental adaptations indicate that certain LGS and GBC items may function differently among emerging adults, requir-

ing item modifications and the inclusion of new dimensions such as *generative awareness*, *generative growth*, and *community impact* (Hastings et al., 2024).

Against this background, the present study aims to adapt the Loyola Generativity Scale (LGS) and the Generative Behavior Checklist (GBC) for use in Turkish samples and to examine their validity and reliability. Focusing on emerging adulthood, the study adopts McAdams and de St. Aubin's (1992) theoretical framework, which distinguishes between the motivational (generative concern) and behavioral (generative action) dimensions of generativity. Using both instruments together enables a more comprehensive assessment of generativity as both an intention and a practice. Given the scarcity of generativity research in Turkey, particularly among emerging adults, this study offers an original contribution by filling a crucial methodological and theoretical gap.

Method

After obtaining permission from the original authors, both scales were translated into Turkish in accordance with established cross-cultural adaptation protocols. This process included independent translations by two psychologists, expert review, back-translation, and testing for language equivalence with bilingual participants ($ICC = .728-.906$, $p < .01$).

Participants included 543 Turkish university students (67% female), 17-30 years ($M = 20.58$). Data were collected both in classrooms and online from 12 universities. Measures included the Turkish versions of:

1. Loyola Generativity Scale (LGS) – 20 items rated on a 0–4 scale, with six reverse-coded items.
2. Generative Behavior Checklist (GBC) – 40 scored items measuring generative actions in the past two months.
3. Psychological Well-Being Scale – 8 items on a 1–7 Likert scale.
4. A sociodemographic form.

Ethical approval was obtained from Karabük University's Social and Human Sciences Ethics Committee (Approval No: E.78977401-050.04-399573). Data collection was conducted both in classrooms and via online platforms.

Data were analyzed using Confirmatory Factor Analysis (CFA) with model fit indices including CFI, TLI, RMSEA, and SRMR.

Findings

LGS: CFA supported a two-factor structure—Positive Generativity and Generative Doubt. The model showed acceptable fit ($\chi^2/\text{df} = 2.17$; CFI = .91; TLI = .90; RMSEA = .05; SRMR = .05). Internal consistency was strong for the full scale ($\alpha = .87$) and for the Positive Generativity factor ($\alpha = .85$), with marginal reliability for Generative Doubt ($\alpha = .65$), deemed acceptable for short subscales.

GBC: Following the removal of filler and two low-loading items, a one-factor model of 38 items was confirmed. The model exhibited good fit ($\chi^2/\text{df} = 1.67$; CFI = .92; TLI = .91; RMSEA = .04; SRMR = .05) and excellent reliability ($\alpha = .92$).

Criterion Validity: LGS scores were positively correlated with both GBC ($r = .40$, $p < .01$) and psychological well-being ($r = .62$, $p < .01$). GBC was also significantly correlated with well-being ($r = .27$, $p < .01$), supporting the scales' convergent validity.

Discussion

The Turkish versions of the LGS and GBC demonstrated strong psychometric properties and cultural relevance. The scales were effective in capturing both attitudinal and behavioral dimensions of generativity among emerging adults.

Cultural factors influenced the performance of certain items. For example, adoption-related and parenting items showed low variance, likely due to the age and life stage of the sample. Other items, such as “listening to someone’s personal problems,” were excluded because of limited variability, possibly reflecting that such behaviors are considered normative within collectivist family structures. On the other hand, items with conceptual richness—such as “teaching a skill”—were retained despite low loadings, emphasizing the importance of preserving culturally meaningful expressions of generativity.

These findings align with the broader view that generativity is shaped by cultural norms, individual values, and relational contexts—not just life events. The study highlights the necessity of culturally sensitive adaptation when measuring generativity, especially in young adult populations who may express contribution and care in different ways than older adults.

Conclusion

The findings of the study indicate that, even though traditional adult roles may not yet be fully established, young individuals are actively engaged in generative

thinking and behavior. This supports the notion that generativity arises not only from life events but also from internalized values and a desire to make meaningful contributions to others. To foster the social generativity of emerging adults, it is important to implement structural initiatives such as establishing peer-support groups within universities, promoting community service-oriented student projects, and developing reward systems that acknowledge and highlight young people's contributions. Such interventions have the potential to strengthen not only young individuals' personal well-being but also their sense of belonging to the broader community.

However, a significant limitation of the study lies in the lower-than-expected factor loadings for certain scale items. The original Loyola Generativity Scale (LGS) was not subjected to confirmatory factor analysis and was initially conceptualized as a two-dimensional measure, which limits its ability to capture the multidimensional structure proposed in subsequent research (McAdams & de St. Aubin, 1992; Einolf, 2014). These findings suggest that generativity may manifest differently across developmental stages and underscore the need to develop age-specific generativity scales in future research.

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Finansman / Funding: Yazarlar, bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadığını kabul ederler. / The authors acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Yazar (lar) / Author (s): Şeydanur TEZCAN ÖZER, Cemile Büşra ÖZSAĞIR.

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Kaynakça

- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480.
- Bakan, D. (1967). *The duality of human existence: An essay on psychology and religion*. The University of Chicago Press.
- Bauer, J. J., McAdams, D. P. ve Sakaeda, A. R. (2005). Interpreting the good life: Growth memories in the lives of mature, happy people. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 130–140.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş. ve Çakmak, E. K. (2020). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi.
- Comrey, A. L., ve Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Creswell, J. W. ve Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). SAGE Publications.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D. W. ve Oishi, S. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97(2), 143–156. <https://doi.org/10.1007/s11205-009-9493-y>.
- Einolf, C. J. (2014). Stability and change in generative concern: Evidence from a longitudinal survey. *Journal of Research in Personality*, 51, 54–61. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2014.04.003>.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society* (2. baskı). Norton Inc.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8. baskı). McGraw-Hill.
- Frensch, K., Pratt, M. ve Norris, J. (2007). Foundations of generativity: Personal and family correlates of emerging adults' generative life-story themes. *Journal of Research in Personality*, 41(1), 45–62. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2006.01.005>.
- George, D. ve Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (4. baskı). Allyn & Bacon.
- Gökçe, H. (2017). Bir sosyal politika olarak evlât edindirmenin toplumsal direnç kaynakları. *Uluslararası Beşerî ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*, 1(1), 19–38.
- Grossbaum, M. F. ve Bates, G. W. (2002a). Correlates of psychological well-being at midlife: The role of generativity, agency and communion, and narrative themes. *International Journal of Behavioral Development*, 26, 120–127. <http://dx.doi.org/10.1080/01650250042000654>.

- Grossbaum, R. ve Bates, S. (2002b). Generativity and well-being in adulthood. *Journal of Personality*, 70(5), 305–327. <https://doi.org/10.1111/1467-6494.05012>.
- Guo, H. ve Ngai, S. S.-Y. (2021). Validation of the Generative Acts Scale-Chinese Version (GAS-C) among middle-aged and older adults as grandparents in mainland China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(19), 9950. <https://doi.org/10.3390/ijerph18199950>.
- Hambleton, R. K. ve Bollwark, J. (1991). Adapting tests for use in different cultures: Technical issues and methods. *Bulletin of the International Test Commission*, 18, 3–32.
- Hastings, L., Griesen, J., Hoover, R., Creswell, J. ve Dlugosh, L. (2015). Generativity in college students: Comparing and explaining the impact of mentoring. *Journal of College Student Development*, 56(7), 651–669.
- Hastings, L. J. ve Sunderman, H. M. (2019). Generativity and socially responsible leadership among college student leaders who mentor. *Journal of Leadership Education*, 18(3), 1–19. <https://doi.org/10.12806/V18/I3/R1>.
- Hastings, L. J., Sunderman, H. M., ve Sellon, A. (2024). Applying methodological innovation to explore generativity development among collegiate leadership mentors. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 13(1), 34-54.
- Hofer, J., Busch, H., Chasiotis, A., Kärtner, J. ve Campos, D. (2008). Concern for generativity and its relation to implicit pro-social power motivation, generative goals, and satisfaction with life: A cross-cultural investigation. *Journal of Personality*, 76, 1–30.
- Huta, V. ve Zuroff, D. C. (2007a). Examining mediators of the link between generativity and well-being. *Journal of Adult Development*, 14, 47–52. <https://doi.org/10.1007/s10804-007-9030-7>.
- Huta, V. ve Zuroff, D. C. (2007b). The role of generativity in predicting well-being in middle-aged and older adults. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*, 62(5), 310–318. <https://doi.org/10.1093/geronb/62.5.P310>.
- Kline, P. (2011). *Psychological testing: A practical approach to design and evaluation*. Sage.
- Koo, T. ve Li, M. Y. (2016). A guideline of selecting and reporting intraclass correlation coefficients for reliability research. *Journal of Chiropractic Medicine*, 15(2), 155–163.
- Kotre, J. (1984). *Outliving the self: Generativity and the interpretation of lives*. Johns Hopkins University Press.
- Kotre, J. (1996). *Outliving the self: How we live on in future generations*. Norton & Co.
- Larrain, M.E., Zegers, B., ve Orellana, Y. (2017). Translation and Adaptation of a Scale to Assess Generativity in Grandparents in Santiago, Chile. *Psyke*, 26(2). <https://doi.org/10.7764/psyke.26.2.966>

- Lawford, H. L., ve Shulman, S. (2024). Emergence and development of generativity in early adulthood. In F. Villar, H. L. Lawford ve M. W. Pratt (Eds.), *The development of generativity across adulthood* (Chap. 4). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/9780191966309.003.0004>.
- McAdams, D. P. ve Logan, R. L. (2004). What is generativity? In E. de St. Aubin, D. P. McAdams ve T.-C. Kim (Eds.), *The generative society: Caring for future generations* (ss. 15–31). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10622-002>.
- McAdams, D. P. ve St. Aubin, E. (1992). A theory of generativity and its assessment through self-report, behavioral acts, and narrative themes in autobiography. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 1003–1015.
- McAdams, D. P., St. Aubin, E. ve Logan, R. (1993). Generativity and adult development: A review of the literature. *Journal of Adult Development*, 1(2), 115–132. <https://doi.org/10.1007/BF00436069>.
- de Medeiros, K., Rubinstein, R. ve Ermoshkina, P. (2015). The role of relevancy and social suffering in “generativity” among older post-soviet women immigrants. *The Gerontologist*, 55(4), 526–536. <https://doi.org/10.1093/geront/gnt126>.
- Meydan, H., Keskin, S. C., İçöz Arslan, E. ve Algül, Ö. (2024). Değer eğitiminde işe koşulacak beceriler: Uzman görüşüne dayalı bir ihtiyaç analizi. *Eskiye*, 54, 1485–1512. <https://doi.org/10.37697/eskiye.1462967>.
- Morselli, D. ve Passini, S. (2015). Measuring prosocial attitudes for future generations: The Social Generativity Scale. *Journal of Adult Development*, 22(3), 173–182. <https://doi.org/10.1007/s10804-015-9210-9>.
- Nunnally, J. C. ve Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3. baskı). McGraw-Hill.
- Rhemtulla, M., Brosseau-Liard, P. É., ve Savalei, V. (2012). When can categorical variables be treated as continuous? A comparison of robust continuous and categorical SEM estimation methods under suboptimal conditions. *Psychological methods*, 17(3), 354.
- Rubinstein, R. L., Gurling, L. M., de Medeiros, K., Brazda, M. ve Hannum, S. (2015). Extending the framework of generativity theory through research: A qualitative study. *The Gerontologist*, 55(4), 548–559. <https://doi.org/10.1093/geront/gnu009>.
- Schoklitsch, A., ve Baumann, U. (2011). Measuring generativity in older adults: The development of new scales. *GeroPsych: The Journal of Gerontopsychology and Geriatric Psychiatry*, 24(1), 31–43. <https://doi.org/10.1024/1662-9647/a000030>.
- Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Erlbaum. <https://doi.org/10.4324/9781410610904>.

- Sesli Sözlük. (2024). <https://www.seslisozluk.net/generativity-nedir-ne-demek/>.
- Sunderman, J. (2020). The relationship between generativity and well-being in emerging adults. *Journal of Positive Psychology*, 15(3), 290–299. <https://doi.org/10.1080/17439760.2019.1683494>.
- Telef, B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik, güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 28(70), 59–72. <https://doi.org/10.1152/jpsp.2013.2861>.
- Tulunay Ateş, Ö. (2019). Türkiye’de değerler eğitimi uygulamalarının öğrencilere kazandırılması istenen olumlu özellikler üzerindeki etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17(38), 141–164. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/712305>.
- TÜİK. (2021). Evlenme ve boşanma istatistikleri 2021 [Marriage and divorce statistics 2021]. Türkiye İstatistik Kurumu. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2021-45568>